

Şana tova umetuka, un An Nou 5778, bun și dulce, cu sănătate, bucurii și pace în suflet și în lume!

De Roş Haşana și de Iom Kipur, zile de o mare solemnitate, ne amintim de cei dragi care nu mai sunt, de ce a fost bine și de ce a fost rău. Vrem să îndreptăm ce era strâmb pentru noi și pentru alții. Să fim mai buni și fericiți. Să învățăm din trecut, să ne re-creăm și să trăim clipa cu încredere. Dorim cititorilor revistei BJT un an cu împliniri și înnoiri!

Getta și Irina

Roş Haşana – istoricul sărbătorii

În antichitate, evreii nu sărbătoreau Anul Nou așa cum o fac în prezent. Cele două mari sărbători erau Pesah, primăvara, și Sucot, toamna, în rest se celebra începutul fiecărei luni, marcată de luna nouă, prin sacrificii animaliere. Era o treabă sângeroasă, dar se considera că templul trebuie purificat prin sânge, *what else?*

Roş Haşana (*Capul anului*, în traducere) se sărbătorește în prima zi din luna *Tişrei*, luna a șaptea din calendarul evreiesc, care corespunde unei zile din septembrie sau octombrie din calendarul gregorian. În Tora, cele 5 cărți ale lui Moise, nu apare o zi specifică de An Nou, dar se menționează ca prima zi din *Tişrei* este o zi deosebită, comemorată cu suflători. Numele lunilor calendaristice derivă din cuvinte acadiene, urmele lăsate de exilul babilonian (sec. al VI-lea î.e.n.) în ebraică - *Tişrei* vine din *tişritu*, care înseamnă "început". Babilonienii celebrau cu fast ziua de An Nou. S-ar putea ca ideea celebrării Anului Nou în luna *Tişrei* să fi fost preluată de la babilonieni sau să fi fost adoptată în iudaism multe secole mai târziu. Cert este că se scrie pentru prima oară despre Roş Haşana ca sărbătoare a zilei în care a fost creată lumea în *Mișnah* (parte din Talmud) și *Tosefta*, redactate în jurul anului 200 e.n. O altă temă însemnată – judecata la care sunt supuse caracterul și faptele fiecăruia și, în funcție de rezultat, pecetluirea destinului pentru anul nou - este tratată tot în Talmud.

Mâncărurile legate de sărbătoare au apărut relativ recent. Se consumă o felie de măr cu miere (Anul să fie dulce ca mierea și rotund ca mărul!), rodii (simbol pentru fertilitate), morcovi dulci, un cap de vițel, înlocuit mai târziu printr-un cap de pește.

Taşlih - obiceiul de a merge la malul unui râu pentru a-ți goli buzunarele de fărimături de pâine, gest simbolic prin care te lepezi de păcate, a fost menționat pentru prima oară în sec. al XV-lea și este răspândit în zilele noastre printre evreii ortodocși. "Îți golești buzunarele, ca să ai loc pentru păcatele viitoare!", mi-a spus, râzând, un prieten.

Urarea tradițională este *Şana tova umetuka!* (Un an bun și dulce!), completată după Roş Haşana înainte de Iom Kipur, formula *Gemar hatima tova!* (aprox.: Să fii înscris în Cartea Vieții!)

Surse: Informații din Elon Gilad, *Guide for the Perplexed: The fantastically Strange History of Jewish Holidays* și de pe wikipedia.